

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemanj valja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemanj valja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljanj valja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Narečnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljajo tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 47.

V Ljubljani, v sredo 26. februarja 1890.

Letnik XVIII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 25. februarja.

Hohenwartovo odlikovanje

zbudilo je na desnici državnega zbora živahno priznavanje. Desno središnji klub je imel danes posebno sejo, v kateri je podpredsednik dr. Neuner v imenu celega kluba grofu Hohenwartu čestital, rekši, da se celi klub veseli sijajnega odlikovanja, s katerim so cesar počastili klubovega načelnika ter priznali njegov trud in njegovo prizadevanje za uspešno delovanje na političnem polju. Grof Hohenwart je bil veselo ginjen od čestitke svojih ožjih tovarišev ter zlasti poudarjal, da to odlikovanje pomenja najvišje priznavanje načel, katerih se drži njegov klub in večina državnega zbora. Konečno prosi svoje politične tovariše, naj mu ohranijo doseženo prijaznost in zaupanje, zagotavljajoč, da bo tudi on po vseh močeh pospeševal klubove koristi.

Tudi od drugih strani so danes grofu Hohenwartu čestitali in nekateri sprožili misel, da bi njemu na čast vsa desnica napravila skupni obed. Ali gotovega se v tem oziru še ni določilo ničesa, ker je treba prej porazumljenja med vsemi desničskimi klubi.

Pristojbinski zakon.

Zadnjič sem površno omenjal govornikov, ki so govorili o nameravanih premembah pristojbinskega zakona. Pravega nasprotnika ni bilo nobenega, vsi govorniki so radostno pozdravljali polajšave, ki se ponujajo in katere se zdé Stejskalu še premajhne; želel bi, da bi se bile še bolj razširile. Nasprotno naj bi bili pa raztegnili tudi nove dohodke, ki imajo nadomeščati odpadke pristojbin. Zlasti naj bi se za totalizaterja pri konjskih dirkah pristojbina od 3 povikšala na 5 odstotkov.

Dr. Steinwender je ministru zopet pripomnil, naj zaradi novih dohodkov seže po fidejko-

misih, ki uživajo prednost, da ne plačujejo nobenih pristojbin. Steinwender zabi, da fidejkomisi in duhovna posestva namesto pristojbin plačujejo takomenovani ekvivalent, ki se računi tako, kakor da bi se omenjena posestva poprečno prepisovala vsakih 10 let, kar pa večidel ni res. Dotična pristojbina torej ni manjša, kakor misli dr. Steinwender, ampak še večja in ima le v tem neko polajšanje, da je njeno plačevanje razdeljeno na 10 let. Tudi s tem bi se nekaj pridobilo, če bi se od zapuščin tujcev zahtevale primerne pristojbine. Konečno predlaga resolucijo, naj se pri poslopjih in posestvih, ki jih stariši izročajo otrokom in otroci starišem, ali moženi in žena možu, pristojbina računi le od tiste vrednosti nepremičnega blaga, ki po odbitih dolgovih ostaja.

Dr. Kopp se znaša nad tem, da se polajšave dovoljujejo samo kmečkim prebivalcem, ne pa tudi obrtnikom, ki tudi medu ne ližejo. Tudi to ni prav, da se davek naklada totalizaterju, katerega naj bi raje čisto odpravili. Ravno isto naj bi se zgodilo z malo loterijo, katero naj bi raje odpravili, kakor da pomnožujejo davek od dobitkov.

Vladni zastopnik sekcijiski načelnik Chiari je predgovornikom odgovarjal, da vlada ne more pritrditi večjim polajšavam, in da tudi v novem načrtu naštetih privoljuje le s tem pogojem, da se v nekako nadomestilo sprejme nasvetovane nove pristojbine. Od zapuščin tujcev se pobirajo pristojbine že zdaj, kar pa zadeva totalizaterja, mora omenjati, da je njegovo obdačenje že l. 1883 priporočal levičarski poslanec Neuwirth in da so mu živahno pritrdjevali vsi poslanci.

Knez Ozartoriski je opisoval razmere v Galiciji, kjer je silno dosti manjših posestnikov, za katere je novi načrt velike važnosti. Polajšave bile so sprožene od poljskega kluba, ali preteklo je veliko let, predno je prišla reč na dnevni red, kar najbolj priča, da Poljaki v državnem zboru nimajo

tiste odločilne veljave, katero jim tako radi očitajo. Njegovi tovariši ne glasujejo za nobeno spremembo, ker se bojé, da bi v tem slučaju še te mrvice ne dosegli, katero jim ponuja novi načrt.

Dr. Menger je pogreval, kar je govoril Kopp, potem se je pričela posebna razprava in sta bila brez premembe rešena 1. in 2. paragraf, dasi se je Kronawetter pri § 1 še enkrat pritoževal, da se na obrtnike niso ozirali.

Danes je bilo nadaljevanje; govorili so Kronawetter, Gasser in Neuner pri § 5, ki določuje, da veljajo polajšave, ki jih imajo na Tirolskem in Predarelskem vsled najvišjega odloka z dne 11. januarja 1860 in cesarske odredbe z dne 17. maja 1859. Dr. Kronawetter se je namreč zaradi teh polajšav hudoval nad Tirolci, ali Gasser in Neuner mu nista dolžna ostala primernega odgovora.

Dolga razprava je bila pri § 7, ki določuje, da se ima od stav, ki se vrše pri konjskih dirkah in regatah, plačevati pristojbine treh odstotkov od skupne svote, ki je bila stavljena. Dr. Kopp je tudi danes govoril o tej reči v enakem smislu kakor zadnjič, grof Friess pa je hvalil take pri totalizaterji vršee stave, češ, da se s temi dohodki podpira in povzdiguje konjereja.

Izvrstno je govoril proti totalizaterju dr. Pattai in konečno predlagal, pristojbino zanj povikšati od 3 na 5 odstotkov.

Za njim je govoril Suess, ki je po čudnem naključju s totalizaterjem v dotiko spravil šolski predlog ter poudarjal, da ne glasuje za obdačenje totalizaterja, pač pa za odpravo njegovo. Mož vé, zakaj tako ravna. Totalizaterja ne bodo odpravili, torej nič ne škoduje, če glasuje za njegovo odpravo. Pač pa bode visoki liberalni gospodi ustrezno, če od velikih stav pri konjskih dirkah, regatah itd. ne bode treba plačevati nobenega davka. Zato predlaga, naj se najprej načelno glasuje, se li od totalizaterja zahteva pristojbina ali ne.

LISTEK.

Ipovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francoščine preložil Martin Žiltir.)

V.

Komuna.

Gospodstvo časnikaŕjev. — Gent in splošnje volitve. — Neutemeljeno veselje Spullerja. — Uradni vspeh narobe izvršen. — Nesreče Henrika Fouquier-a. — Vlada v naglici osnovana. — Marseille pojde v zrak. — Vstajno blato. — 4. april. — Konec prekucijske komune.

Razen klubovega šundra bili so Marseilci za Gentovega upraviteljstva dosti mirni. Esquirosov naslednik, da bi si pridobil milost tiska, obda se s časnikarji vseh barev. Ni bilo najti na prefekturi družega, nego časnikarjev: dvorane, kabineti, oddelki in pisarne so jih bile polne; videti jih je bilo celo po hodiščih in v stanovanju vratarjevem.

Potrkali ste na duri, vstopili, da bi prosili zmanjšanja naklade ali dali vpisati kak patent, alo! opraviti ste imeli s časnikarji domačih listov. Če ste prišli v pisarno podpiranih otrok ali v ono okrajnih posestev, ali k vodstvu pogrebov, ali k nadzorstvu

zavodov za blazne: nasproti ste imeli podlistkarje, vredniške tajnike, gledališke poročevalce. Predsobno službo so opravljali časniški donaševalci, ki so bili brez dela.

Načelnik prefektovega kabineta bil je tudi časnikar, Avgust Cabrol, radikalec z dušo in telesom, veseljak, ki je pušil iz velikanske pipe. Ob koncu zaslišanja stiskal je prijazno roke svojim obiskovalcem...

Tudi generalni tajnik ni imel več veljave. Bil je mlad marseillski časnikar, 32 let star, ki je pazneje plezal višje. Ta ni bil radikalec, o ne! Spisal je nekaj člankov v „Figaro“; ko pride konec cesarstva, 4. septembra, postavi ga neki trgovec s suknom v Marseille; le-tega imenoval je Gambetta tudi za prefekta. Bil je na čelu časnika, imenovanega „la vraie république“ (prava republika), ustanovljenega zato, da spravi ves svet v en koš.

Lahko vam je presoditi, koliko vspeha more imeti tak časnik v deželi Cannebière. Kupec s suknom je pri njem zgubil nekaj prihranjenega, in je zapustil prefekturo ob prihodu Esquirosa in Delpecha. Ko pa se je „la vraie république“ trdovratno branila pokrivati stroške vkljub vsem zmožnostim svojega vrednika, in trgovec s suknom tudi ni več upanja gojil zopet postati prefekt, posadil je našega časnikarja k prav prav majhni skledi, čakajoč časa, da popolnoma zatre nekoristni časnik.

K sreči se je ravno tisti čas Gent vsedel na prefektov stol, ter ponudil generalno tajništvo prefektore dobremu mladeniču, ki je ta posel sprejel. Da vam še povem njegovo ime: to je Henri Fouquier; ki še danes sodeluje pri „Figaru“.

Ondi v Marseille so ljudje zelo vajeni vesti se po domače. Zato so mu rekli gospod Henri ali še kar kratko Henri; to ga je pa jezilo, da povem še to, ker čutil se je imenitnega, ravno nasprotno Avgustu Cabrolu. Pa generalni tajnik naj je grizel še tako ustnice in delal še tako resen obraz, nihče v starem fokijskem mestu se ni mogel sprijazniti z mislijo, da je kar naenkrat postal resen človek, in so se mu bližali ravno tako brez ovinkov, kakor kabinetnemu načelniku.

To je trajalo, da je odšel v Pariz. Splošne volitve so se izvršile v Franciji prenaŕlo, kar je vsem znano; pa posebno v Ronskih ustjih so se vršile bolj zloŕno, ko kje drugej. Premirje, kar je znano, je bilo podpisano 28. januarja 1871. Drugi dan, 29., je vlada izdala odlok, ki kliče k volitvam v sredo 8. februarja. Ta odlok je bil brzozjavno poslan vsem prefektom.

Ali veste, kaj je storil Alfons Gent, marseillski prefekt? Kar v žepu je pridržal to sporočilo. Pa najlepše pri tej reči je to, dočim volilci ronskih ustij niso bili klicani in so eden drugega povpraševali, kdaj bo volitev, da se je Gent ponujal za

Večina potrdi to načelo, zoper katero je pa skoraj cela levica glasovala. Ko je pa šlo za visokost pristojbine, glasovala je levica za Pattajev predlog, da se totalizatorju naloži pristojbina petih odstotkov. Ta predlog je tudi obveljal; ravno tako je obveljalo več resolucij, ki jih pa pri velikem vrišču ni bilo razumeti.

Naslednji paragrafi so bili vsprejeti brez obširnejše debata in celi zakon ob 8. uri popoldne v drugem branji rešen. Razven te točke bil je brez ugovora vsprejet še načrt zakona gledé konvertovanja zlatih 5% obveznic Elizabetne železnice v nove obveznice, ki bodo donšale pa le po 4 odstotke v zlatu.

Predno današnje poročilo sklenem, naj omenjam še dogodkov na koncu zadnje seje, ker so vzbudili splošno veselost. Meznik je namreč predlagal, naj se na dnevni red postavi tudi poročilo justičnega odseka o sumaričnem razsojevanju. Dr. Kopp je pa v imenu levičarjev zahteval, naj pride na dnevni red novi kazenski zakon in naj se o njegovem predlogu prej glasuje, kakor o Meznikovem. To se res zgodi; desnica je bila zoper, levica za Koppov predlog; ko zapisnikarji seštejejo glasove, naznanja predsednik, da je Koppov predlog odklonjen, ker je 93 poslancev glasovalo zanj, 93 pa proti njemu. (Veselost.) Zdaj pride na vrsto predlog Meznikov; desnica vstane, levica obsedi; in ko zapisnikarji zopet seštejejo glasujoče, naznanja predsednik, da je tudi ta predlog zavržen, ker je 92 poslancev glasovalo zanj in ravno toliko proti njemu. (Živahna veselost!) Pri kazenskem zakonu so z levičarji glasovali Mladočehi, južni Tirolci, moravski veliki posestniki in dr. Ferjančič, ki je sodeloval pri pretresanju tega zakona. Meznikov predlog pa je propadel, ker so z levičarji glasovali dr. Rapp in predarelska poslanca Oelz in Thurnher; menda sami niso prav vedeli, zakaj so to storili. Slišati je bilo, da bodo levičarji v današnji seji ponovili predlog, naj se kazenski zakon postavi na dnevni red, ali večina izmed njih je izprevidela, da je nemogoče to reč pred jesenjo vzeti v razgovor, zato bodo menda molčali.

Iz Hrvatske.

(Izvirni dopis.)

Na Hrvatskem se razpravlja zdaj največ vprašanje o regalnem pravu in odkupu njegovem od točarine. Ob svojem času sem razjasnil v „Slovencu“, kaj pomeni ta postava o najnovejšem davku na Hrvatskem. Pravoslavci se še dandanes niso zjediniili v tolmačenju pravega pomena o točarini in potrošarini. Po postavi od leta 1868 je Hrvatskej dovoljeno še po nekih prejšnjih odredbah pobiranje potrošarine od pijač, in s temi dohodki so občine pokrivalle svoje upravne troške. To je za naše občine životno vprašanje. Ako se jim odvzame ta dohodek, potem bi morale pokrivati svoje troške z dokladami, kar bi pa že tako revno ljudstvo moralo zatreti. Po novi postavi od leta 1889 se bo skoro nekaj takega zgodilo. Po tej postavi se sicer ne odvzimi občinam

poslanca v sosednem okraju, v Vauclose. Na prefekturi se jim je zdelo to zvito dejanje ljubeznjivo. Sostavljali so uradne kandidate in si mislili, da bodo tako konservativce nepripravljene napadli. Vsi Gentovi tajniki in podtajniki so si méli roke. Visoko upravno osebstvo tega urada je pa imelo tudi s čim se zabavati. Prošenj je kar deževalo; cela skladalnica dopisov nabrala se je od neke vrste bratov in prijateljev, ki so prosili Genta, da bi jih uvrstil med prefekturine kandidate.

Med drugimi je pisal Steenackers, mož, katerega na jugu ni nihče poznal. Poročil je 31. januarja našemu izvrstnemu prefektu: „Znano Vam je, kaj veljam; če Vam je treba kakega imena na Vaš zapis, postavite moje.“ (Prav po besedi.) Niso ga postavili, in ta ubogi Steenackers še nikjer voljen ni bil.

Nazadnje, ko je prefektura mislila, da se bodo volitve izvršile po njeni volji, nabila je odlok, ki je skliceval volilce. Tukaj imate povedan prav natančno dan tega razglaš: Dne 3. februarija po noči. Marseilci so zvedeli torej 4. zjutraj, da so poklicani k volitvam 8. februarija. Državljan Alfonz Gent še živi in je sedaj senator (starejšina, ud višje zbornice); izzivam ga, naj me postavi na laž. Na kmetih je bil nabit vladni odlok le dva dni pred volitvijo.

(Dalje sledi.)

potrošarina, ali država bode od zdaj pobirala od vsakega hektolitra 3 gld. daca, da s temi denarji odkupi takozvano regalno pravo. Ker se bo na ta način gotovo pijača podražila, potem tudi manj točila, bode gotovo manjši dohodek pri vseh občinah. Kjer so imele občine to regalno pravo, bode še nekako, ker bodo dobile neko odškodovanje v denarji; kjer pa tega ni, tam bode pa zlo. Sploh pa so ljudje v tej zadevi tako slabo podučeni, da sami ne vedo, kaj bi počeli. Mi se čudimo, da se ni potrudil kak pravoslovec ter to zadevo narodu razjasnil v razumljivej formi v malej knjižici; marsikaterega bi bil opozoril, kaj ima storiti, da dobi svoje pravo. Narodu niso pristopni naši dnevniki, v katerih se je to vprašanje razpravljalo, sevda samo za mesto Zagreb, pa še tukaj so se pravoslavci komaj zjediniili. Po zakonu je bilo namreč zapovedano, da se ima vsak, ki ima omenjeno regalno pravico, prijaviti do 28. februarija t. l., kdor tega ne bi storil, zgubi pravico za vselej. V zagrebškem mestnem zastopstvu se niso mogli dolgo zjediniti, da prijavijo to pravico, kajti dr. Frank je bil proti temu ter dokazoval, da država mestu ne more odvzeti dohodkov, ki so mu potrjeni od leta 1868. To je vse resnica; ali država tudi ne odvzimi tega dohodka mestu direktno, nego indirektno, to je, mesto bo imelo manj dohodkov po postavi o točarini pri svojej potrošarini. Novi župan, dr. Amruš, v skrbéh za dohodke mesta Zagreba, se je potrudil sam do bana, da se dá informirati v tej zadevi. Ali ban mu je odgovoril, da država hoče točarino pobirati in regalno pravo odkupiti, mesto pa pridrži svojo potrošarino. Vladi pa je vse jedno, če se mesto prijavi za svoje pravice, ali ne. To je bil jasen odgovor. Zatorej je pa tudi gospodarski odbor kasneje sklenil, da se ima mesto prijaviti za odkupnino, ki bode iznašala za mesto Zagreb čez dva milijona goldinarjev, kajti mesto Zagreb je imelo regalno pravo od starodavnih časov ter ima sedaj pravico na odškodnino. Ob enem pa si po predlogu dr. Franka izrečno pridržuje pravico svojo na potrošarino. Z dohodki od te odškodnine bode mestna občina pokrivala primanjkljaj od potrošarine. Tako si bode mesto vsaj deloma ohranilo svoje dosedanje dohodke. Da se je zastopstvo držalo tolmačenja Frankovega, bilo bi izgubilo lepo svoto in z velikimi dokladami bi si moralo pokrivati troške. Frank ima s pravnega stališča prav, da brani potrošarino, potrjeno po mnogih zakonih za naše občine, ali to zdaj ne pomaga nič, ker je sabor novi zakon o točarini sprejel. Da je hotela večina v našem saboru poslušati temeljita dokazovanja opozicije, da bode ta nova postava nam le škodila in ne koristila, in da je zakon, če se je že moral vsprejeti, vsaj za naše odnose spremenila, ne pa ga sprejela, kakor je na Ogerskem, ne bi bilo zdaj pri nas toliko zmešnjav v tem pogledu, pa tudi gubitka pri posameznih osebah, kakor tudi pri celih občinah. Z druge strani moramo pa tudi obsoditi naše upravne oblasti, ki so premalo delale, da se ta novi zakon ljudem razjasni in njim na korist izvede. Pri nas se dela sploh v tako važnih vprašanjih le preveč površno, in škodo ima od tega le že dosti izmučeni narod.

Hus v svojem in sedanjem času.

XIII.

Pismen odgovor na onih 39 zatožnih člankov je oddal Hus dne 1. julija v roke komisije. Ostal je pri svoji prejšnji misli. Komisija je sklenila zboru predlagati na obsodbo, vendar so pa šli še poprej k Husu posebni odposlanci in to na željo Sigismundovo. Odbral je kralj kardinala d' Ailly-ja, Zabarello, viteza Dubskega in Chlumskega, pa vsi skupaj niso nič opravili. Hus je vedno svojo trdil, da ni v zmoti, če mu pa kakošno zmoto dokažejo iz sv. pisma, je pripravljen jo preklicati in popraviti.

Konečna sodba o Husu se je sklenila 6. julija 1415 v 15. seji zborovi v stolni cerkvi kostniški v pričo celega zbora, v pričo kralja in knezov. Prebrali so najprej vse akte, kakor so prišli iz obravnave; Hus je hotel vnovič disputovati, pa mu niso več dovolili. Potem so prišle na vrsto izjave prič; tukaj se je Hus dobro branil in s tolikim vspehom, da je zbor izjave prič kot nepopolno gotove izključil od motivov razsodbe. Za podlago sodbe je ostalo torej le 30 stavkov iz njegovih spisov, katere je sam priznal za svoje, katerih pa ni hotel preklicati, češ, da niso krivoverski.

Razsodba se je glasila v tem smislu: Ker je dokazano, da je bil Wiklif krivoverec, ker je do-

kazano, da je Hus vedno držal z Wiklifom in ga zagovarjal kot pravovernega, ker je Hus sam pisal, da želi, naj bi bila duša njegova tam, kakor Wiklifova, ker je dokazano, da je Hus rabil krivoverske spise Wiklifove in z njimi sprejel v svoje spise njegove zmote, ker je dokazano, da je poleg Wiklifovih zmot Hus še več novih dostavil; zato zbor sklene in določi: da so gori imenovani iz Husovih spisov natančno povzeti stavki krivi, pohujšljivi, zapeljivi, predrzni, puntarski in naravnost krivoverski, in knjige, iz katerih so vzeti, zavržene in na ogenj obsojene. Dalje zbor določi o osebi Husovi: da je javno in očitno te zmote učil veliko let, da je torej pravi krivoverec in zapeljivec ljudstva.

Kakošno kazen zasluži? Kazen je bila določena v dveh različnih stavkih. Po prvem se Hus obsodi na izgubo duhovske časti in se zapre v kakov samostan, da ne bi več begal ljudstva. Ta kazen je bila za slučaj, ko bi Hus vendar-le preklical, vsaj nekako v strahu pred kaznijo. Ker pa Hus ni hotel preklicati in je še zadnjič zatrjeval, da se dá rad poučiti iz sv. pisma, odločili so mu najhujšo kazen za duhovnika — degradativ. Odvzeli so mu vsa znamenja duhovniškega stanu in mu dali navadno obleko. Potem je bil iz prave cerkve izobčen, in zbor ga je izročil kralju Sigismundu.

To je storila cerkev; nič več in nič manj, in to storiti je imela dolžnost in pravico. Cerkev ni uporabila telesnih kazni zoper Husa, le polne prostosti mu ni mogla pustiti med obravnavo, ker bi sicer ne bila preiskava in sodba mogoča. Hus je imel pa toliko pomočkov, da si je lahko vse pripravil, kar je potreboval v svoj zagovor. Tudi je bil v zvezi s Češko in s kraljem in je lahko vse sporočil, ako bi se mu bila krivica godila.

Ko je zbor sodbo izrekel, izročil je Husa kralju Sigismundu, kateri mu je zagotovil varno spremstvo in javno zaslišanje. Na Sigismundu kralju je bilo zdaj, kaj bo storil s krivovercem Husom?

Državne postave tistega časa so imele smrtno kazen za herezijo določeno. To je Hus vedel in o tem doma v Pragi večkrat govoril, ko je klical svoje nasprotnike javno, naj mu dokažejo, katere krivoverske nauke uči, pod to pogojo, da umrje Hus na gromadi, če mu dokažejo zmoto; če mu je ne morejo, da pride na gromado tisti, ki ga je obdolžil, dokazati pa ni mogel. Razun tega je Hus pri vsaki priliki svojim nasprotnikom grozil, da so vredni gromade, ker to ali ono o Wiklifu in njem govore in pišejo. Koliko duhovnikov so pred Husovimi očmi v Pragi in na Češkem sežgali, zadavili, utopili itd. zaradi vere, zvestobe do papeža in škofa, smo že prej povedali. To je bila postava za vse, in ker jej ni nikdo oporekal, bili so zadovoljni z njo, in mi nimamo vzroka pritoževati se zanj, če je bilo njim prav.

Cerkev ni za krivoverce smrtno kazni nikdar rabila in nikdar odobrila, vselej je posvetne sodnike prosila, naj prizanašajo življenju; tako prošnjo so dali tudi Husu na pot do kralja Sigismunda, kar je razvidno iz tačasnih poročil.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. februarija.

Notranje dežele.

Češko-nemška sprava. Kakor znano, so Mladočehi sklenili izjavo, v kateri zahtevajo, naj vsi češki poslanci odložé mandate, da volilci izrečejo svojo sodbo o češko-nemški spravi. Profesor Tilšer je poslal v imenu Mladočehov to izjavo dr. Riegru. Staročehski klub je imel v nedeljo shod, kateremu je predsedoval dr. Vlček, ter se posvetoval o mladočehski izjavi. Govorili so dr. Bráf, dr. Mattuš, dr. Trakal in E. Tonner. Konečno je bila vsprejeta resolucija, v kateri poudarjajo, da se sprava ne tiče ne češkega državnega práva, ne skupnosti kraljestva. Deželni šolski in kulturni svet ostaneta nerazdeljena pod skupnim predsedstvom. Preosnova volilnega reda, nova trgovska zbornica na vzhodnem Češkem, šolska postava za narodne manjšine so pa že davne želje češkega naroda. Staročehi še vedno ostanejo na stališču enakopravnosti vseh narodnostij na Moravskem in v Šleziji. Mladočehska zahteva, naj bi poslanci odložili mandate, pa je neopravičena in nasprotuje ustavi. Mladočehi slikajo spravo prečno in pretiravajo vspehe Nemcev. Mladočehska izjava je tesnorsna in ima le ta namen, da bi pri novih volitvah Staročehom vzeli nekaj sedežev.

Ogerska. Dne 24. t. m. je bila jako viharna debata v zbornici. Na dnevnem redu je bil proračun za leto 1890. Levičar Horvásky je priznal napredek v posameznih oddelkih javne uprave, vendar pa trdil, da nima trdne nade boljše prihodnosti, dokler ministri predsednik ne pokaže več veljave in dostoj-

janstva. Ker pa Tisza ne more dati zagotovila, zato govornik v imenu svoje stranke ne dovoli budgeta. Poslanec Helfy tudi odkloni budget, ker vlada ne izvršuje narodnostnih teženj. Tudi opozicija prizna sposobnost Tiszovo, a s tem bodi zadovoljen in odstopi. Govornik želi to na korist parlamentarizma. Ministerski predsednik Tisza je odgovarjal, da ima večina zaupanje do vlade, ker bi sicer naravnost povedala. (Nemir na levi.) — Čuje se glas: Vprašamo, kdaj pojdeto. — Grof Károlyi kliče: Mi Vam damo potnino.) Gledé na bosniško okupacijo odgovarja Tisza, da ne želi razširjenja države in ne more dovoliti, da bi se okrog Ogorske ovil slovanski obroč. Že mnogo let opozicija graja vsak korak vlade. (Klici na levi: Žalostna preteklost.) Za ministrom sta govorila še dva govornika, potem je bila debata odložena. — Finančni odsek je sprejel postavni načrt o spomeniku Andrassyju.

Vnanje države.

Srbija. Skupščina je zavrgla predlog poslanca Gjuriča, kateri je predlagal, naj se s smrtjo kaznujejo vsi oni, ki skušajo kakor koli si bodi, ovirati skupščino, da ne izvršuje svojih sklepov.

Bolgarija. Kakor je bilo že brzojavno poročano, pooblastila je bolgarska vlada narodno banko, naj izplača zaostali dolg za vojno odškodnino. Kakor se poroča iz Sofije, je bolgarska vlada pričakovala rusko zahtevo že mesec dni. S tem pa ruska vlada ni priznala sedanjih bolgarskih razmer, kakor naglašajo „Journal de St. Pétr.“. Stambulov se je nekda izjavil, da bolgarska vlada tega tudi ni pričakovala.

Francija. V zbornici je bila dne 24. t. m. razprava o predlogu gledé na amnestijo. Dotični odsek je odsvetoval amnestijo. Socijalist Moreau je apeloval na blagohotnost in pravičnost zbornice. Poročevalec Helydoisset je naglašal, da je amnestija neumestna, ker tako se ovira pravosodje. Zbornica je konečno s 325 glasovi proti 190 zavrgla amnestijo. — Pariški mestni zastop je s 33 proti 12 glasovom sklenil protest proti pomiloščenju vojvode Orleanskega, ker je vlada zaprla mnogo oseb zaradi prestopkov proti tiskovni in društveni postavi. Republikanski listi niso edini gledé na pomiloščenje mladega princa. — Državni podtajnik naselbinskega ministerstva je dobil poročilo od guvernerja v Senegalu, da je petsto mož rečne armade kralja da-homejskega napalo francosko posadko pri Kotononu. Francoski poveljnik Terillou je s svojo četo sovražnika razkropil ter pobil 60 mož; na francoski strani sta dva vojaka lahko ranjena.

Nemčija. V Nemčiji je sedaj največ na ožjih volitvah ležeče, pri katerih se bo moralo oddati še 160 mandatov. Radi nasprotstva strank dobé skoro še socijalisti nekaj mandatov. Zastopniki konservativcev v Berlinu so svetovali svoji stranki, zdržati se glasovanja med prostomisljaki in socijalnimi demokrati. — Enako se godi v Kraljevici in Stettinu. „N. Allg. Ztg.“ pravi o dosedanem volilnem izidu, da ste obe veliki stranki (konservativci in centrum) gledé na volilni boj ostali enako močni, a ona stranka, ki še omahuje, pričakuje svoje usode še le od ožjih volitev. — Ravno temu listu se poroča iz Pomorja izmišljena vest, da želi cesar, naj gredo vsi oni, ki se mislijo iz Nemčije izseliti v Brazilijo, za kar jim hoče preskrbeti cesarske ladje in da hoče odpustiti iz nemške vojske vse one, ki bi radi vstopili v armado, katera se bo v Braziliji iz samih Nemcev sestavila. Vsled te izmišljene cesarjeve želje je ljudstvo zbegano. Delavci popuščajo baje gospodarje in se tako predrzno obnašajo, da so došle deželnemu svetu prošnje za varstvo. — O tej priložnosti poroča zgoraj omenjeni list nadalje, da sta nadpredsednik v Pomorji in vladni predsednik v Kessinu dobila povelje, naj strogo postopata proti agitacijam za izselitev v Brazilijo in zasledujeta vsako nedovoljeno agitovanje ter da se delavci, ki so ustavili delo, postavno kaznujejo. In res jih že mnogo sedi po ječah.

Portugal. Kralj je povodom nastopa svojega vladanja pomilostil politične kaznjence in one, ki so bili v zaporu zaradi upora državnim oblastim.

Turčija. Črnogorski minister Vuković poroča iz Carigrada, da ga je sultan sprejel ter mu pri tej priliki podelil veliki red. Turška vlada dela priprave za vravnavo reke Bojane.

Španija. V Španiji bodo skoro gotovo vpejali splošno volilno pravico. Voditelj konservativcev, Cánovas, izrazil se je pri shodu svojih somišljenikov, da splošna volilna pravica ne bode državi nevarna, češ, da so si konservativci s tem volilnim načinom pridobili večino. — Proračun za tekoče leto je iznenadil vse stranke, ker so pričakovale zmanjšanje vojaških stroškov. V zadnjem letu bilo je v Španiji nad 122 milijonov primanjkljaja. Za to leto računijo celó pristaši vlade primanjkljaj na 100 milijonov. Troški se gotovo ne bodo znižali, ker mornarični minister zahteva več dva milijona, vojni minister celó osem.

Izvirni dopisi.

Z Dolenjskega, 23. februarija. Znano je, da so hišni obrti združeni s kmetijstvom na Kranjskem in osobito med Savo in Kulpo, oni močni stober, na katerega se naše prebivalstvo opira, ki ga vzdržuje in brani lakote. Ti obrti so pred mno-

gimi stoletji blagi človekoljubi zanesli med naše ljudstvo, ki se jih je, spoznavši njih važnost za obstanek, resno poprijelo in je kolikor mogoče razvilo.

Vsled novodobnih iznajdeb, vsled splošnega in velikanskega napredka v vseh strokah véde, vsled vedno ložjega približavanja in učenja povzdignili so se ti obrti v družih krajih na veliko stopinjo dovršenosti, dočim so naši obrti na oni nizki stopinji izobrazbe ostali, kakor pred sto in več leti, kajti nihče ni ljudstva podučeval v nadaljni izomiki. Vsled konkurence iz družih krajev začeli so seveda naši hišni obrti hirati in polagoma zmrzujejo. Mnogi obrti so že zgodovinski, ker so ponehali.

Obče blagostanje našega prebivalstva in razvita živahna trgovina na Kranjskem preteklega in deloma tega stoletja do najnovejše dōbe imelo je svojo podlago v razvoju hišnih obrtov. O tem bi se dalo mnogo pisati. Pravega stare korenine kmeta si med Savo in Kulpo niti misliti ne moreš, ki ne bi znal poleg svojega kmetijstva še posebnega rokodelstva, ki mu daje precej zaslužka. Kmetija ga redi; rokodelstvo daje mu za razne potrebe, davščine itd. novčene gotovine. Kakor je s posameznikom, jednako je v mnogih krajih z vsem prebivalstvom.

Mnogi kraji med Savo in Kulpo, kjer samo kmetijstvo ne more prebivalstva zadostno rediti, razvili so se posamezni hišni obrti. Ostali pa so vsled pomanjkanja poduka na vedno isti stopinji izobrazbe, in ker se nihče zanje ne zmeni, ali vsaj ne v pravi meri, ostali bodo še toliko časa, da bodo izginili. Kaj pomaga tem krajem, da se je v Ljubljani osnovala obrtna šola! Od nje nimajo nobenega haska, in žalibog, kakor znamenja kažejo, tudi ga ne bodo imeli, in če pride kdaj do tega, tedaj bode prepozno, ker ljudstvo bode že zarad obupnosti prezanemarjeno in za napredek neobčutno.

Jednako, kakor s propadom hišnih obrtov, godi se z negovanjem raznih rokodelskih strók.

V družih kronovinah ustanavljajo se rokodelske šole, obrtne ponavljavne šole, sploh šole, kjer si mladi naraščaj more poleg praktičnega poduka od strani praktičnega mojstra še teoretično izobrazbo v svojej stróki pridobiti. To zahteva napredek časa.

Med Savo in Kulpo godi se nam v tej zadevi, kakor tisti pastorki v narodnej pripovedki. Kar se je sploh v tej stróki napravilo, učinilo se je na prid družih krajev.

Slično se našej Dolenjski godi gledé osnovanja obrtnih nadaljevalnih šol.

Na Gorenjskem ima vsaka štirirazrednica tako šolo vpeljano; letos pošlje tri učitelje v Gradec v c. kr. državno obrtno šolo v izobraženje, da bodo le-ti pozneje mogli temeljito in plodonosno podučevati. Za vso Dolenjsko spoznali so samo jednega za to sposobnega, da-si je bilo več sposobnih prosilcev.

Če pa se v kadem mestu ali trgu oglasijo za ustanovitev obrtne nadaljevalne šole, je od strani vlade mnogo zaprek. In kakor bi to ne zadoščevalo, še vplivne osebe, ki bi imele za narodno korist in gmotno zboljšanje kaj storiti, protivijo se temu deloma iz mlačnosti in nebržnosti, deloma iz sebičnih razlogov. Na tak način in iz teh razlogov „cineajo“ v nekem kraju že mnogo let in bodo še „cineali“.

Takim lastnostim in takemu delovanju ima se po mojem mnenju najbolj pridno, varčno in inteligentno, podpore potrebno in vredno prebivalstvo med Savo in Kulpo zahvaliti, da ginejo njega hišni obrti bolj in bolj, da peša njega rokodelski in obrtni stan, da bode mesto sedanjega tu in tam še nahajajočega se blagostanja nastopila občna ubožnost. Prva žalostna prikazen in znamenje je vedno silnejše izseljevanje v Ameriko. Tu pač najživeje čutimo, da smo od sveta izključeni, da se ta ravno zato nas ne spominja in da nismo mi v módi, kakor niso Hrvatje na Hrvaškem. „Za nesrečni Szegecin se je omečila vsa Evropa, da, ves svet, a bēdnih Hrvatov se ne spominja nihče.“ — Bližnji sosedje smo si med Savo in Kulpo in slično se nam godi.

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) je podelil 50 gld. občini Dobavi v brežiškem okraji za popravo cerkve v Mostcu.

(Koncert Slavjanskega) bode v Ljubljani, kakor se nam poroča, dne 6. marca. Vstopnice prodajata g. Vaso Petričič na mestnem trgu in gosp. A. Schaffer na Kongresnem trgu.

(Občinski svet ljubljanski) ima v petek, dne 28. t. m., ob 6. uri zvečer sejo v mestni dvorani. Dnevni red priobčimo jutri.

(Trgovinski minister) je potrdil izvolitev gosp. dr. Josipa Poklukarja kot predsednika in gosp. Ivana Perdana kot podpredsednika trgovske in obrtniške zbornice ljubljanske za l. 1890.

(Učiteljske premembe.) Nadučiteljsko službo v Litiji je dobil g. Jernej Ravnikar, drugi učitelj v Krškem; nadučiteljsko službo v Srednji Vasi v Bohinji učitelj v Doberničah, g. Ivan Rihtaršič; bivši učitelj v Bosni, g. M. Ivanetič pride začasno v Dole; premeščen je g. Florijan Rozman iz Velike Doline v Krško, gđ. Izabela pl. Föderansperg iz Vipave v Logatec.

(Popravek.) Včerajšnja notico „osebne vesti“ moramo toliko popraviti, da je č. g. J. Klemenčič le začasno popustil veroučiteljsko službo na tukajšnjem učiteljski, in torej tudi č. g. M. Kolar imenovan le začasnim veroučiteljem na moški in ženski pripravnici in na moški vadnici. Na ženski vadnici poučuje sedaj veronauk č. g. Fr. Perné.

(Za dolenjsko železnico) so se v Velikih Laščah in okolici doslej zavezali prevzeti glavnih delnic: Daniel Šuffaj, c. kr. okrajni sodnik, za 200 gld.; Niko Lenček, c. kr. notar, za 200 gld.; Lovro Gergol, župnik, za 100 gld.; Matija Hočevan, župan, za 200 gld.; Josip Pavčič, nadučitelj, za 100 gld.; Franz Grebenc, trgovec, za 200 gld.; posestniki: Franc Gruden, Franc Hočevan, Karol Armbruster, Josip Hartman, vsak po 100 gld.; Ivan Tomšič, uradnik, za 100 gld.; Josip Škofic, c. kr. sodnijski pristav, Anton Tramte, kapelan v Vidmu, Franc Berdavs, trgovec v Vidmu; Franc Žnidaršič, posestnik v Vidmu, Marta Bernhart, Matija Hudovernik, nadučitelj v Dobrem Polji, Jernej Kilar, c. kr. davkarski kontrolor; Josip Supančič, c. kr. davkar; Uršula Praznik, posestnica; Franc Ivanc, posestnik, vsak po 100 gld.; Marija Gaudia v Ponikvah; Franc Perko, posestnik v Zdenski vasi, in Peter Bohinjec, kapelan, vsak za 50 gld.; Josip Hočevan, posestnik v Podlogu, za 200 gld.; in Josip Hočevan, posestnik v Račici, za 1000 gld.; občina Velike Lašče za 500 gld.; vas Velike Lašče za 200 gld.; občina Videm za 300 gld.; Zdenska Vas za 500 gld.

(Porotne obravnave) pri ljubljanskem porotnem sodišči se prične dne 3. marca. Vrsta obravnave je sledeča: Dne 3. marca: Mina Koželj, hudodelstvo umora; Franc Pečnik, hudodelstvo uboja; 4. marca: Reza Ferlič, Janez Razinger, Liza Mikel, Anton Mikel in Franc Resman hudodelstvo tatvine in tatvinske vdeležbe; 5. marca: Jakob Hribernik, hudodelstvo tatvine; Jakob Babnik, hudodelstvo tatvine in požiganja; 6. marca: Janez Kermelj, hudodelstvo uboja in težke telesne poškodbe; Gašpar Šink, težka telesna poškodba; 7. marca: Matevž Grahek, hudodelstvo umora in poskušene umora.

(Dar.) Po naročilu kneza Windisch-Graetza je njegov oskrbnik v Haasbergu pri Planini naklonil delež od posestva v hrenoviški župniji iz ustanove gospe Marije Kalistrove v dobrodelni namen. Leta 1888 je delež v znesku 40 gld. 94 kr. izročil cesar Franc-Jozefovi ustanovi, sedaj pa 171 gld. 48 kr. pogorelcem v Goričah in Gorenjem.

(Národna čitalnica ljubljanska) priredi društveno besedo v nedeljo dne 2. marca 1890 v svojih zgornjih prostorih. Vspored: 1. A. Nedvč: „Pevčeva molitev“; moški zbor. 2. Boris-Miran: „Preširnova oporoka“; deklamuje gospica Z. Krsnik-ova. 3. J. Gall: „Dvospev“; troglasni ženski zbor. 3. V. Moser: „Svita“ (preludij, idila, moto perpetuo); gosli: g. V. Moser, glasovir: gosp. J. vitez Ohm-Janušowsky. 5. Bazin: „Križarji na morji“; moški zbor. 6. A. Nedvč: „Nazaj v planinski raj“; mešan zbor. Začetek točno ob poluosmi uri zvečer. Pristop k besedi je nedruštvenikom zabranjen.

(Petarda.) Iz Trsta se poroča, da se je pred ječo, v katero so v četrtek zaprli znane štiri petardovce, razletela petarda, ne da bi povzročila kako škodo.

(S Koroškega.) Novačenje se bo vršilo za Celovec 1. marca, za okolico 28., 29. in 31. marca; v Beljaku 3., 4., 5. in 6. marca, v Trbižu 7. in 8. marca, v St. Mohoru 10. in 11. marca, v Borovljah 2. aprila, v Velikoveu 16., 17. in 18. aprila, v Kaplji 19. aprila, v Pliberku 21. in 22. aprila, v St. Pavlu 23. in 24. aprila. — Posojilnica v Glinjah dobro napreduje. Meseca decembra je dobila 2860 gld. hranilnih vlog, izposodila pa 1010 gld.

(Slovanstvo ve svých zpěvech.) Tega znamenitega dela, katero izdaje gosp. Ludvik Kuba v Poděbradích na Česku, je izšel 7. knjige 6. snopič, ki obsega 13 slovenskih pesni. Cena snopiču 40 kr.

(Pet državnih ustanov) po 300 gld. je razpisanih za učence triletnega živinozdravniškega kurza na c. kr. živinozdravniškem zavodu na Dunaji, in sicer za prosilce iz Štajarske, Kranjske, Koroške, Solnograške, Dalmacije, s Primorskega in Tirolskega.

Raznoterosti.

— Neizmerne ledene plasti pokrivajo, kakor se iz Amerike poroča, atlantski ocean.

— Ogromno zlata je prišlo te dni v Peterburg iz sibirskih rudokopov. Karavana, ki je odšla iz Irkucka 9. decembra, dovedla je 183.800 unč zlata v rusko prestolico. Vozove, na katerih je bilo zlató, spremljalo je 300 kozakov s stražo. Deloma je zlato iz zlatih amurskih polj.

— Potujoča igla. Petrogradski listi poročajo naslednji čudovit dogodek. Prišla je zadnji čas k dr. Gorinnevskemu perica, kateri se je košček igle vsadil v meso, ko je prala. Igla je šla pod kožo po roki navzgor do komolca. Ker se ni dalo konstatovati, kje je igla, ni se upal noben zdravnik operovati roke, ker bi bil moral vso roko razrezati. Dva meseca je imela perica iglo v mesu in trpela je grozne bolečine. Prišla je torej k omenjenemu zdravniku, da bi jo ozdravil. Poskušal je z elektromagnetom in — posrečilo se mu je. Ko je dal z elektromagnetom igli pravo mer, skočila je igla iz roke ter obvisela na elektromagnetu.

— „Največji“ častnik v pruski armadi. Cesar Viljem podaril je nedavno sultanu 24 bobnov, katere mu je v Carigradu imel izročiti „dolgi Pluskov“, najvišji mož v pruski vojski. O tem gospodu pišejo berlinski listi naslednjo kratkočasno dogodbinco: G. pl. Pluskov je šel še kot mlad poročnik v Potsdamu po ulicah. Pogledavši čez visoko vrtno ograjo vprašal je predrzno mlado gospo, ali mu hoče pokazati ulico, po kateri se pride do te in te hiše. „Da, da, kar naprej jezdite in prišli boste tja“, rekla je mlada gospa misleč, da je poročnik onkraj zidú na konji.

— Mnogo koruze pridelalo se je lansko leto v Severni Ameriki; cenijo jo na 50 milijonov ton. Posebno dosta izvažala se je na Nemško in sicer v Hamburg meseca januarja in aprila.

— Starine v Palestini. Slednjič je turška vlada vendar dovolila, da se smejo v Palestini starine izkopavati. Vsi izkopani predmetje oddati se morajo muzeju v Carigrad. Uradnikom, ki so pri tej družbi, je pa dovoljeno jemati obrise in fotografije izkopanih predmetov.

— Francoske finance. Dohodkov 1889. l. je bilo 3071 milijonov, a stroškov 3107 milijonov torej deficit v znesku 36 milijonov frankov!

— Velik slonov zob bil je nedavno na trgu v Antverpnu. Tehtal je namreč 50 klgr. in prodali so ga za 1637½ franka. Če pomislimo, da tehtal slonov zob povprečno 13 klgr., uvideti moramo, kak velikani je bil slon, ki je imel tak zob.

— Najmanjša ura na svetu. V Hallu je razpustil neki urar uro, ki ni večja nego grah. Vdelana je v broš in gré tako natanko, da je v osmih dneh komaj za eno minuto navskriž z drugimi urami. Cena urici pa ni premajhna; kajti za 8000 mark si človek že marsikaj lahko omisli.

— Vinska trta kot dosmrtni dohodek. Angleška kraljica Viktorija je podarila princesinji Frideriki Hannoverski, soprogi barona Pavla-Ramminga slovečo vinsko trto v Hampton-Court-palači v dosmrtno vživanje. Ta trta je največja posebnost imenovane palače. Vsajena je 1769. leta, dolga 90 čevljev in rodi povprečno na leto 1500 grozdov; l. 1874. imela jih je celo 1750. Ker cenijo trsni poznavatelji vsak posamezen grozd na 21 nemških mark, donša ta trta lep dohodek. Ta trta je največja na svetu.

— Prebivalstvo Švice. Po zadnjem štetju l. 1888 ima Švica 2.933.612 prebivalcev, in sicer 2.092.479 Nemcev, 637.710 Francozov, 156.482 Italijanov in 38.376 prebivalcev romanskega narečja.

Telegrami.

Praga, 25. februarja. Dr. Mattuš je pri zadnjem shodu naglašal v svojem govoru, da se je češko-nemška sprava zvršila na podlagi prepričanja, da so češki zastopniki storili dobro delo. Dr. Palacky je rekel, da bode sprava podlaga skupnemu delu na gospodarskem in socialnem polji, in to delo bode koristno obema narodoma.

Belgrad, 25. februarja. Kralj Aleksander je včeraj sprejel novoizvoljeno predsedništvo družbe sv. Save, ki je izročila kralju srebrno svetinjo.

Pariz, 26. februarja. Zbornica je sprejela premembo upravnega reda, po kateri bodo za trideset sej izključeni poslanci, ki se ne pokoré ukazom predsednika.

Limoges, 26. februarja. Pri punšu porcelanskih delavcev je izjavil boulangist Leveille, da boulangisti odobrujejo boj delavskih stanov proti bourgeoiziji in kapitalistom.

Umrli so:

22. febr. Franca Urbančič, vrtnarjeva žena, 31 let, Poljanska cesta 63, ecelampsie. — Emil Omahen, paznikov sin, 2 meseca, Žabjek 8, pemphigus.

23. febr. Karolina Tancek, vrtnarjeva hči, 16 let, Stari trg 19, bronchitis capill. — Franca Možina, kuharica, 50 let, Florijanske ulice 15, kap.

24. febr. Jožef Pajsar, hišni posestnik, 70 let, Kolizejska cesta 20, vodenica. — Franca Žebre, sobnega slikarja hči, 2½ mes., Zvonarske ulice 7, božjast. — Marija Matev, posestnik, 69 let, Pred konjušnico 7, bronchitis.

25. febr. Franca Ciber, delavčeva hči, 3 mes., Streliške ulice 11, jetika.

V bolnišnici:

20. febr. Blaž Pogačar, gostič, 61 let, catharrhus intestinalis.

21. febr. Marija Černe, delavčeva vdova, 60 let, pneumonia.

23. febr. Marija Jančar, postrežnica, 60 let, pljučni emphysem.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
25	7. u. jut.	741.9	—8.6	brezv.	megla	0.00
	2. u. pop.	741.0	1.8	sr. vzh.	oblačno	
	9. u. zveč.	742.1	—0.4	sl. vzh.	"	
	Srednja temperatura —2.4° za 3.0° pod normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

26 februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gld. 80 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16 %	88 " 85 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 15 "
Papirna renta, davka prosta	101 " 95 "
Akcije avstr.-ogerske banke	931 " — "
Kreditne akcije	319 " 75 "
London	119 " 25 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 42½ "
Cesarski cekini	5 " 59 "
Nemške marke	58 " 15 "

Tržne cene v Ljubljani

dne 26. februarja.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	66	Špeh povojen, kgr.	—	68
Rež,	5	50	Surovo maslo,	1	—
Jecmen,	5	—	Jajce, jedno	—	2
Oves,	3	10	Mleko, liter	—	7
Ajda,	5	50	Goveje meso, kgr.	—	56
Proso,	4	83	Telečje	—	60
Koruza,	5	—	Svinjsko	—	53
Krompir,	3	12	Kostrunovo	—	36
Leča,	11	—	Pišance	—	70
Grah,	10	—	Golob	—	22
Fižol,	9	—	Seno, 100 kgr.	2	23
Maslo, kgr.	1	05	Slama,	2	32
Mast,	—	68	Drva trda, 4 □ mtr.	6	90
Špeh svež,	—	56	" mehka, "	4	25

Tuji.

23. februarja.

Pri **Slonu**: Höller, stavbeni mojster, Sulke, restauratér, Karplus, Zak in Braumhausen z Dunaja. — Knol, trgovec, z Gornje Avstrijskega. — Sueh, oskrbnik, s Češkega. — Oppenheim, trgovec, s Češkega. — Hudovernik iz Kranjske Gore. — Padovansky iz Št. Vida. — Klinst iz Brna. — Likosir, vojaški ravnatelj, iz Trsta.

Pri **Mattcu**: Schwarz, Fleischman, Ficht, Lustik, trgovci, in Wamra z Dunaja. — Singer, trgovec, iz Grada. — Knöplmacher, trgovec, iz Grada. — Müller, zasebnik, iz Inomosta.

Katranove pastile lekarnja Piccoli-ja v Ljubljani presegajo v svojem učinku vse podobne izdelke. Izvrstno sredstvo so proti kašlju, hripavosti, boleznim v ratu, bronhiji in pljuč. Skatlica 25 kr. Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto.

P. n. prijatelji!

Kot sosedinja prosim uljudno milega darú iz ljubezni do bližnjega za dve vsled dobrotljivosti propali osebi v župniji Kolovratu, občina Briže, **Jurija in Marijo Pregeč**. Mož je star 89 let ter je vjel 27 vider, sedaj pa že 10 tednov leži vsled slabosti. Njegova sestra, 76 let stara, je vedno bolelna in je bila minolo leto dvakrat v bolnišnici. Imata le stanovanje, preživlja ju že nad dva meseca občina, sedaj pa se bojita najhujše revščine.

Mili darovi naj se pošiljajo **Ivani Lewicki**, pošta Izlake pri Zagorji na Kranjskem. (3—1)

Zahvala.

Pokojni moj mož g. Jurij Deisinger je bil za veliko svoto zavarovan pri družbi „**The Gresham**“ v Londonu.

Glavni zastop v Ljubljani mi je takoj izplačal vso dotično zavarovalnino brez odbitka. Zato z veseljem javno izražam svojo zahvalo ter ta zavod, ki je na najboljšem glasu, vsakemu priporočam, ki hoče zavarovati svojo družino proti slučajnostim.

Škofja Loka, dne 22. februarja 1890.

(1) **Apolonija Deisinger.**

Najboljše ročne harmonike

z 1, 2 in 3 vrstami tipk, orhestralna harmonika z jeklenimi glasovi, in usnjati mehovi lastnega izdelka, kakor vsi godbeni instrumenti, gosli, citre, flavte, klarineti, trompete, lajne, glasbene škatlice, ustne harmonike, okarine, lajnice, ariston, lajnice za ptiče, albumi z godbo, pivni in vinski kozarci, necessaires za gospe z godbo itd.

JAN. N. TRIMMEL,

tovarna harmonik,

(30—26)

Dunaj, VII., Kaiserstrasse 74.

Ceniki franco in zastonj.

Marijaceljske želodčne kapljice

posebno zdravilne pri želodčnih boleznih.

Izkušene pri pomanjkanju teka, slabosti želodca, napenjanju, kislem riganju, koliki, prehlajenju želodca, gorčici, zlatenici, gnjusu in bruhanju, glavobolu (če izvira iz želodca), krču v želodcu, naprtju, prenapolnjenju želodca z jedili in pijanci. Cena ene steklenice z navodilom rabe 40 kr., dvojne steklenice 70 kr. Ourednji razposiljatelj: Lekarnar **KAROL BRADY**, Kromeriz (Moravija).

Svarilo! Pristne marijaceljske želodčne kapljice so mnogo ponarejajo. — V znak pristnosti mora biti vsaka steklenica v rudečem zavitku, na katerem je odtisnjena zgorajšnja varstvena znamka, poleg tega mora biti pa na vsakem navodilu rabe zaznamovano, da je bilo tiskano v tiskarni G. Guseka v Kromerizu.

(22)

Marijaceljske čistilne kroglice.

Ze več let z najboljšim uspehom pri zaprtju in zapekanju rahljene kroglice so sedaj mnogo ponarejajo. Paziti je tedaj treba na zgorajšnjo varstveno znamko in podpis lekarnarja C. Bradya, Kromeriz. — Cena škatljice 20 kr., 6 škatljic 1 gld. — Če se denar naprej pošlje, stane 6 škatljic s prosto dopolnitvijo 1 gld. 20 kr., 12 škatljic 2 gld. 30 kr. Marijaceljske želodčne kapljice in čistilne kroglice niso tajno sredstvo. Predpis je pri vsaki steklenici in škatljici naveden v navodilu rabe. Marijaceljske želodčne kapljice in čistilne kroglice so pristne dobivajo v Ljubljani: pri lekarnarju Piccoliju; — lekarnarju Svobodi; — v Postojni: pri lekarnarju F. Baccarichu; — v Škofji Loki: pri lekarnarju Karolu Fabianiju; — v Radovljici: pri lekarnarju Aleks. Robleku; — v Novem mestu: pri lekarnarju Dominiku Rizzoliju; — lekarnarju Bergmannu; — v Kamniku: pri lekarnarju J. Močniku; — v Črnomlju: pri lekarnarju Iv. Blašku.

(3—2)

Razpis.

Na podstavi zakona z dne 24. aprila 1888. l., dež. zak. št. 12. popolniti je na Kranjskem sledeča mesta

okrožnih zdravnikov,

in sicer:

a) z letno plačo 800 goldinarjev:

1. Bohinjska Bistrica, 2. Kočevska Reka, 3. Kranjska Gora, 4. Šmarje pri Ljubljani, 5. Železniki;

b) z letno plačo 700 goldinarjev:

1. Raka, 2. Senožeče, 3. Vipava;

c) z letno plačo 600 goldinarjev:

1. Bled, 2. Prevoje pri Brdu.

Stalno nameščeni okrožni zdravniki imajo razen plače tudi pravico do dveh v plačo vstevnih starostnih doklad po 50 gld., vselej po dopolnjeni petletni službeni dobi, kakor tudi do pokojninskih in preskrbninskih užitkov za-se in za zaostale svojce.

Prosilci za jedno teh mest vložiti morajo svoje prošnje pri deželnem odboru kranjskem

do 25. marca 1890. l.

ter v njih dokazati svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse po deželah, zastopanih v državnem zboru, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosežanje službovanje, ter znanje nemškega in slovenskega ali mesto tega kakega drugega slovanskega jezika.

V službe okrožnih zdravnikov nastavljajo se tudi na Kranjskem poslujoči ranocelniki z najnižjo plačo 400 goldinarjev, toda le začasno in brez pravice do pokojnine.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 16. februarja 1890.